

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

31.01.2026

[KEYNAS GROUP](#) об'єднує експертів з податків, обліку, трансфертного ціноутворення та права. Ми допомагаємо міжнародним та українським компаніям стабільно розвиватися та комплексно вирішувати різні задачі бізнесу не лише в Україні, а й за її межами, завдяки участі у міжнародній асоціації TAG Alliances®.

[TAG Alliances®](#) одна з найбільших у світі асоціацій незалежних юридичних, бухгалтерських та професійних фірм.

Дайджест підготовлений експертами KEYNAS GROUP з метою інформування про деякі особливості ведення діяльності в Україні. Дайджест містить вибіркочу інформацію з урахуванням нашої основної спеціалізації та окремих практичних ситуацій.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА включають новації, які вимагають оперативного реагування. Інші актуальні зміни, роз'яснення та особливості нарахування податків та ведення бухгалтерського обліку розміщено у відповідних тематичних розділах.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ ґрунтується на реальних кейсах, які виникають в щоденній діяльності бізнесу. Це особиста позиція експертів KEYNAS GROUP, яка за будь-яких обставин не має сприйматись користувачами як спонукання до конкретних дій або порушення законодавства.

СУДОВА ПРАКТИКА вибірково фокусує увагу на ключових судових рішеннях по важливим поширеним питанням.

Будь-яка інформація у Дайджесті надає лише загальне уявлення про поточні події та ситуації, її не слід сприймати як професійну та вичерпну консультацію. Для прийняття будь-яких практичних рішень рекомендуємо отримати індивідуальну консультацію з урахуванням конкретних обставин та особливостей вашої ситуації.

ЗМІСТ

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	5
Зміни в оподаткуванні ПДВ окремих операцій	5
НБУ запровадив «позиковий» ліміт і розширив можливості бізнесу для окремих валютних операцій	5
ПДВ	6
Гарантійна заміна деталі не завжди є «безоплатним постачанням товару» для ПДВ	6
Компенсація орендарем земельного податку та податку на нерухомість є складовою орендної плати і оподатковується ПДВ у орендодавця	7
ПДВ за електронні послуги від нерезидента для платника на касовому методі	7
Зведена ПН за п. 198.5 та 199.1 ПКУ при касовому методі	7
ПДВ при експертизі проектної документації	7
Зведена ПН за ст. 198 і 199 ПКУ при наявності РК в тому самому періоді	8
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	8
Податкова амортизація: виробничі ОЗ, визнані непридатними та не призначені для подальшого використання, не амортизуються	8
Авансовий внесок з дивідендів: переплату з податку на прибуток не можна зарахувати	8
Безнадійна дебіторка за поворотною фіндопомогою	8
Додаток БД до декларації з податку на прибуток	8
Електронний первинний документ з КЕП можна підписати пізніше дати операції	9
ПДФО ТА ВЗ	9
Компенсацію працівнику витрат за послуги ФОП у 4ДФ не відображають	9
Оплата корпоративною карткою послуг ФОП	9
Дивіденди, які КІК отримала від українських юросіб: ПДФО	9
Поворотна фіндопомога у «валютному еквіваленті»: ПДФО	10
Коли дохід фізособи від продажу інвестактиву не оподатковується ПДФО і не декларується	10
Виплату самозайнятій особі через найманого працівника потрібно показати в 4ДФ	10
ЄСВ	10
ЄСВ на компенсацію за невикористану відпустку, нараховану після смерті працівника	10
ІНШІ ПОДАТКИ	11
Юрособа сплачує транспортний податок до місяця, що настає після досягнення авто 5 років	11

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ	11
Неподання SAF-T UA під час перевірки на запит ДПС: штраф за п. 121.2 ПКУ	11
ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ	11
Зміна ОПФ німецького контрагента протягом 2025 року: ТЦ-звіт	11
КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)	12
Підстави для штрафу за непоказані показники у Звіті про КІК	12
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	12
Рекомендації для компаній з віддаленими працівниками в інших країнах	12
Працевлаштування осіб з інвалідністю по-новому	13
СУДОВА ПРАКТИКА	14
Дії керівника юридичної особи з перевищенням повноважень. Ризики недійсності договорів.	14
КОНТАКТИ	16

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Зміни в оподаткуванні ПДВ окремих операцій

ДПСУ [звертає увагу](#) на те, що з початку 2026 року в Україні набули чинності новації з оподаткування ПДВ для низки операцій, що стосуються транспорту, оборонної сфери та відновлення енергетичної інфраструктури.

Електричний транспорт – з ПДВ у загальному порядку

З 1 січня 2026 року в загальному порядку оподатковуватимуться ПДВ операції з ввезення та постачання на митній території України транспортних засобів, оснащених виключно електричними двигунами. Йдеться, зокрема, про сідельні тягачі, легкові та вантажні електромобілі відповідних кодів УКТ ЗЕД, у тому числі, які вироблені в Україні.

Газомоторний транспорт – також без пільг з ПДВ

У загальному порядку ПДВ з 2026 року оподатковуватимуться й операції з новими транспортними засобами, що працюють на стисненому або зрідженому природному газі (метані) чи біогазі.

Пільга для оборонної сфери: «симулятори бойових дій»

Водночас з 1 січня 2026 року звільняються від оподаткування ПДВ операції з ввезення та постачання на митній території України симуляторів бойових дій, що використовуються для навчання та підготовки.

Без нараховування податкових зобов'язань при пільгових операціях

Також з 1 січня не нараховуються «компенсаційні» зобов'язання з ПДВ (не застосовується пункт 198.5 статті 198 та стаття 199 ПКУ) при продажу звільнених від оподаткування ПДВ товарів військового призначення не тільки в рамках державних контрактів, а й в рамках будь-яких інших договорів (підпункт 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу ХХ ПКУ).

Продовжено пільги з ПДВ для відновлення енергетики

До 1 січня 2029 року продовжується пільговий режим – звільнення від ПДВ операцій з ввезення обладнання, необхідного для відновлення української енергетики.

НБУ запровадив «позиковий» ліміт і розширив можливості бізнесу для окремих валютних операцій

Національний банк України з 14.01.2026 пом'якшив низку валютних обмежень та уточнив окремі правила валютного регулювання для підтримки роботи бізнесу. Зміни затверджено постановами Правління НБУ № 2 і № 3 (обидві ухвалені 13.01.2026, чинні з 14.01.2026). Зокрема, введено новий «позиковий» ліміт, дозволено окремі перекази продавців/виробників на рахунки фізосіб за кордоном для повернення коштів за товар та уточнено валютний нагляд щодо граничних строків розрахунків за експорт.

«Позиковий» ліміт дорівнює сумі коштів, що надійшла за кредитом/позикою з-за кордону в іноземній валюті на рахунок компанії в українському банку після 01.01.2026. У межах цього ліміту дозволені операції стимулюючої лібералізації, зокрема:

- погашення «старих» кредитів/позик (одержаних до 20.06.2023) та виплата процентів;
- розрахунки за імпортом товарів, поставка яких здійснена до 23.02.2021;

- повернення нерезиденту-покупцю передоплати за товар, сплаченої до 23.02.2022;
- фінансування власних закордонних відокремлених підрозділів (понад встановлений ліміт);
- репатріація дивідендів (понад встановлений ліміт).

Ключові умови/обмеження застосування «позикового» ліміту:

- при погашенні основної суми залученого кредиту еквівалентно зменшується гранична сума в межах ліміту;
- після операцій у межах ліміту переказ коштів з України для погашення основної суми кредиту обмежується сумою боргу, зменшеною на суму таких операцій;
- операції в межах ліміту здійснюються в банку, на рахунки в якому бізнес отримав залучений кредит;
- параметри «нових» запозичень мають відповідати умовам постанови НБУ № 18 від 24.02.2022 (зі змінами), зокрема: максимальна ставка 12% річних, заборона дострокових платежів, можливість сплати процентів (у т.ч. за рахунок купленої валюти), погашення тіла кредиту – за рахунок власної валюти та з другого року також за рахунок купленої валюти (в межах залишку ліміту).

Повернення коштів фізособам-споживачам за кордон: продавці/виробники можуть переказувати валюту на рахунки фізосіб в іноземних банках для відшкодування за повернений/непоставлений товар за умов: повернення на рахунок, з якого оплачено товар; сума не перевищує вартості товару під час купівлі; повернення – у порядку і строки Закону України «Про захист прав споживачів».

Уточнення валютного нагляду (експорт):

- вимоги щодо граничних строків розрахунків не поширюються на експорт товарів за договором, право вимоги за яким перейшло до ПрАТ «Експортно-кредитне агентство», на суму страхового відшкодування, сплаченого ЕКА експортеру;
- експорт страхових послуг вилучено з переліку операцій, до яких застосовуються граничні строки розрахунків.

ПДВ

Гарантійна заміна деталі не завжди є «безоплатним постачанням товару» для ПДВ

В ІПК 154/ІПК/99-00-21-03-02 ІПК від 07.01.2026ДПС роз'яснила ПДВ-наслідки гарантійної заміни/гарантійного ремонту товару на безоплатній основі, зокрема щодо виникнення податкових зобов'язань та «компенсуючих» ПЗ за п. 198.5 ПКУ.

Позиція ДПС: якщо під час гарантійного ремонту/обслуговування замінюється деталь, яка була поставлена як частина обладнання і не постачалася як окремий товар, то за сутністю це послуга гарантійного ремонту (обслуговування), а не постачання деталі як товару. Якщо вартість такої послуги (включно з вартістю деталі) включена до загальної вартості обладнання, операції з постачання якого оподатковуються ПДВ, і компенсується покупцями (збільшуючи базу ПДВ постачальника), то окремі ПЗ з ПДВ за гарантійною послугою не виникають. Якщо ж ця вартість не включена до загальної вартості оподатковуваних товарів – виникає окрема оподатковувана операція з

постачання послуг, і постачальник має визначити ПЗ з ПДВ; при цьому обов'язку нараховувати ПЗ за п. 198.5 ПКУ не виникає.

Компенсація орендарем земельного податку та податку на нерухомість є складовою орендної плати і оподатковується ПДВ у орендодавця

[Роз'яснення](#) у ЗІР стосується орендодавців (крім бюджетних установ), які отримують від орендарів кошти як компенсацію земельного податку та податку на нерухоме майно (не земельна ділянка), у т.ч. коли така компенсація оформлена окремим договором. Висновок: ці суми включаються до орендної плати й бази ПДВ.

ПДВ за електронні послуги від нерезидента для платника на касовому методі

В ІПК 218/ІПК/99-00-21-03-02 від 12.01.2026 ДПС роз'яснила для платника ПДВ (трейдера електроенергії), який застосовує касовий метод за п. 44 підрозд. 2 розд. ХХ ПКУ, як визначити дату ПЗ і ПК при отриманні електронних послуг від нерезидента на митній території України, якщо інвойс виставляється на передоплату.

Позиція органу: датою виникнення податкових зобов'язань за послугами нерезидента з місцем постачання на митній території України є дата списання коштів з рахунку отримувача в оплату послуг (у наведеній ситуації – орієнтиром є оплата, а не дата інвойсу). Зареєстрована вчасно ПН є підставою для ПК у періоді її складання (у т.ч. для платника, який застосовує касовий метод).

Зведена ПН за п. 198.5 та 199.1 ПКУ при касовому методі

ДПС надала ІПК 219/ІПК/99-00-21-03-02 від 12.01.2026 щодо ситуації, коли постачальник електроенергії складає зведені ПН останнім днем місяця, а реєструє їх в ЄРПН у граничний строк (наприклад, ПН від 31.10.2025 зареєстрована 18.11.2025 вчасно), і підприємство-покупець має визначити період для нарахування ПЗ та складання "компенсуючої" зведеної ПН за п. 198.5 та п. 199.1 ПКУ.

Позиція органу: ПЗ за п. 198.5 та п. 199.1 ПКУ по товарах/послугах, придбаних з ПДВ, нараховуються у звітному періоді, в якому виникають підстави для включення відповідних сум ПДВ до ПК; у прикладі з ПН від 31.10.2025, зареєстрованою 18.11.2025 (вчасно), такі ПЗ мають бути нараховані не пізніше останнього дня жовтня 2025 року.

ПДВ при експертизі проєктної документації

В ІПК 333/ІПК/99-00-21-03-02 від 15.01.2026 ДПС роз'яснила, чи звільняються від ПДВ послуги з проведення експертизи проєктів будівництва (експертиза проєктно-кошторисної документації та надання експертного звіту) за договором з органом місцевого самоврядування, якщо оплата здійснюється за рахунок бюджетних коштів.

Позиція ДПС: послуги з експертизи проєктно-кошторисної документації не є будівельно-монтажними роботами з будівництва житла, тому не звільняються від ПДВ за п. 197.15 ст. 197 ПКУ – незалежно від того, що оплата здійснюється з державних/бюджетних коштів.

ДПС тлумачить "будівництво житла" у п. 197.15 ПКУ як нове будівництво/реконструкцію/реставрацію/капремонт житла, а пільга застосовується лише до будівельно-монтажних робіт з такого будівництва. Експертиза проєктної документації за своєю сутністю до цієї категорії не належить.

Зведена ПН за ст. 198 і 199 ПКУ при наявності РК в тому самому періоді

Якщо за ПН постачальника на платника (товари/послуги/необоротні активи), за якими платник нараховує ПЗ за ст. 198 та 199 ПКУ, кількісне та/або вартісне коригування оформлено в тому самому звітному періоді і до складання платником зведеної ПН, то зведена ПН заповнюють однією загальною сумою з урахуванням такого РК. При цьому реквізити РК у графі 2 зведеної ПН не зазначаються.

Таку [консультацію](#) ДПС розмістила у ресурсі ЗІР.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Податкова амортизація: виробничі ОЗ, визнані непридатними та не призначені для подальшого використання, не амортизуються

ДПС України в ІПК 304/ІПК/99-00-21-02-02 від 13.01.2026 для КП (облік за МСФЗ) роз'яснила, чи можна нараховувати податкову амортизацію на виробничі основні засоби, які визнані непридатними для експлуатації та фактично не використовуються під час очікування дозволу власника на списання.

Позиція органу: якщо основні засоби не призначені для подальшого використання у господарській діяльності та визнані непридатними для експлуатації, то вони не амортизуються у податковому обліку за правилами п. 138.3 ст. 138 ПКУ.

Авансовий внесок з дивідендів: переплату з податку на прибуток не можна зарахувати

Південне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків [роз'яснило](#), що зарахування помилково та/або надміру сплаченої суми податку на прибуток в оплату авансового внеску при виплаті дивідендів не передбачено.

Безнадійна дебіторка за поворотною фіндопомогою

ДПС надала ІПК 321/ІПК/99-00-21-02-02 І від 14.01.2026 щодо того, чи можна визнати безнадійною та списати дебіторську заборгованість за договором позики (поворотна фінансова допомога), коли судове рішення про стягнення виконати не вдалося, а виконавчі провадження завершені/виконавчий документ повертався стягувачу.

Позиція ДПС: заборгованість може бути визнана безнадійною за ознакою пп. «є» пп. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 ПКУ за умови, що в боржника відсутнє майно для повного погашення, а заходи виконавця щодо розшуку майна були безрезультатними; це, зокрема, має підтверджуватися постановою держвиконавця про повернення виконавчого документа у порядку та на умовах Закону № 1404-VIII.

Додаток БД до декларації з податку на прибуток

У ресурсі ЗІР ДПСУ [нагадала](#), що платники податку на прибуток, які у звітному році безоплатно надали допомогу неприбутковим організаціям із Реєстру, мають подати додаток БД до декларації та заповнити графі 4–7 таблиць 2–5 незалежно від того, чи перевищено «ліміти» з ПКУ.

Електронний первинний документ з КЕП можна підписати пізніше дати операції

В ІПК 551/ІПК/99-00-21-02-02 від 27.01.2026 ДПС роз'яснила, як для цілей бухобліку та податку на прибуток застосовувати електронні первинні документи, якщо КЕП накладають не в день фактичної госпоперації, а пізніше через особливості електронного документообігу.

Позиція органу: первинний документ може бути складений в електронній формі, а накладення КЕП може відбутися в іншу календарну дату, ніж дата складання документа. Якщо дата складання і дата підписання припадають на різні звітні періоди, операцію відображають у періоді здійснення операції на підставі внутрішнього первинного документа (акта), а після підписання – роблять записи/коригування в реєстрах за правилами Положення № 88.

ПДФО ТА ВЗ

Компенсацію працівнику витрат за послуги ФОП у 4ДФ не відображають

Підприємство відшкодовує працівнику (як підзвітній особі) власні кошти, сплачені ним ФОП за послуги перекладу. За [роз'ясненням](#) ресурсу ЗІР, оскільки підприємство не нараховує дохід на користь ФОП, а лише компенсує працівнику кошти, сплачені ним ФОП за послуги, то відображати виплату на користь ФОП у додатку 4ДФ не потрібно.

Оплата корпоративною картою послуг ФОП

ДПС України в ІПК 342/ІПК/99-00-24-03-03 від 16.01.2026 розглянула ситуацію, коли працівник оплатив послуги мийки у ФОП – платника ЄП 2 групи корпоративною картою товариства, та відповіла, чи потрібно відображати такі розрахунки у Додатку 4ДФ.

Позиція органу: Товариство зобов'язане відобразити у Додатку 4ДФ до Розрахунку дохід у вигляді вартості наданих послуг з ознакою доходу «157», оскільки оплата здійснена корпоративним (бізнесовим) платіжним інструментом, власником якого є Товариство.

Дивіденди, які КІК отримала від українських юросіб: ПДФО

[Роз'яснення](#) в ЗІР стосується контролюючої особи – фізичної особи-резидента України: якщо КІК отримує дивіденди від юридичних осіб України (напрямую або через ланцюг підконтрольних компаній) і надалі виплачує їх фізособі як дивіденди, визначається, чи оподатковувати ці суми та як саме.

Позиція органу: сума прибутку КІК, отримана у вигляді дивідендів від українських юросіб (прямо або опосередковано), вважається дивідендами, отриманими безпосередньо контролюючою особою. Вона включається до загального оподаткованого доходу контролюючої особи у звітному періоді, коли КІК отримала дивіденди, і оподатковується як дивіденди: 5% або 9% залежно від платника. При цьому ця сума не враховується при визначенні частини прибутку КІК (тобто не підпадає під «18% як прибуток КІК») та не оподатковується повторно при її фактичній виплаті КІК на користь контролюючої особи.

Поворотна фіндопомога у «валютному еквіваленті»: ПДФО

В ІПК 183/ІПК/99-00-24-03-03 від 09.01.2026 ДПС роз'яснила оподаткування ситуації, коли юрособа повертає фізособі поворотну фінансову допомогу безготівково в гривні, але в договорі сума зафіксована у валютному еквіваленті, через що при поверненні сума в гривнях виходить більшою за суму отримання.

Позиція органу: якщо повернення відбувається в такій самій сумі, як визначено умовами договору (основна сума), — вона не включається до оподаткованого доходу фізособи; якщо сума повернення перевищує основну суму, то сума перевищення є «іншим доходом» і оподатковується ПДФО 18% та військовим збором 5%, а юрособа виконує функції податкового агента.

Коли дохід фізособи від продажу інвестактиву не оподатковується ПДФО і не декларується

ДПС в ресурсі ЗІР [азначає](#), що платник ПДФО загалом має декларувати результати всіх операцій купівлі/продажу інвестиційних активів за звітний рік (в Україні та за кордоном). Винятки — лише у випадках, прямо зазначених у п.п. «а» і «б» п.п. 170.2.8 п. 170.2 ст. 170 ПКУ:

- п.п. «а»: якщо сума доходу від продажу інвестактивів за звітний рік не перевищує суму з абз. 1 п.п. 169.4.1 ПКУ (місячний прожитковий мінімум для працездатної особи на 01.01 звітного року × 1,4, округлення до 10 грн). У тексті наведено, що у 2026 році — 4 660,00 грн на місяць (3 328,00 грн × 1,4).
- п.п. «б»: дохід від продажу інвестактивів у випадках, визначених:
  - п.п. 165.1.40 ПКУ (зокрема відчуження акцій/корпоративних прав, отриманих у процесі приватизації в обмін на приватизаційні сертифікати/компенсаційні сертифікати; а також відчуження земель с/г призначення, паїв у межах норм безоплатної передачі за ст. 121 ЗКУ; майнових паїв, отриманих у процесі приватизації);
  - п.п. 165.1.52 ПКУ (інвестиційний прибуток від операцій з борговими зобов'язаннями НБУ та з державними цінними паперами, з урахуванням курсових різниць).

Виплату самозайнятій особі через найманого працівника потрібно показати в 4ДФ

В ресурсі ЗІР ДПС [азначила](#) наступне: якщо найманий працівник здійснює цивільно-правові дії від імені та за рахунок суб'єкта господарювання (СГ) і при цьому виплачує дохід самозайнятій особі, то СГ має відобразити такий дохід у Податковому розрахунку.

ЄСВ

ЄСВ на компенсацію за невикористану відпустку, нараховану після смерті працівника

ДПС України в ІПК 485/ІПК/99-00-24-03-03 від 22.01.2026 роз'яснила порядок нарахування ЄСВ на суму грошової компенсації за невикористані щорічні відпустки, яку роботодавець нараховує померлому працівнику після дати смерті (у зверненні: смерть — 24.11.2025, наказ про звільнення оформлено 23.12.2025).

Позиція органу: на суми компенсації за невикористані щорічні відпустки, які нараховуються померлому працівнику за період, що закінчується днем його смерті, ЄСВ нараховується та сплачується на загальних підставах.

ІНШІ ПОДАТКИ

Юрособа сплачує транспортний податок до місяця, що настає після досягнення авто 5 років

ГУ ДПС в Одеській області [нагадало](#) порядок сплати транспортного податку юридичними особами, якщо протягом звітного року легковому авто спливає п'ятирічний вік.

Позиція органу: якщо 5-річний вік легкового авто спливає протягом звітного року, податок сплачується з 01.01 цього року до початку місяця, наступного за місяцем, у якому авто досягло (досягне) 5 років.

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

Неподання SAF-T UA під час перевірки на запит ДПС: штраф за п. 121.2 ПКУ

У ресурсі ЗІР [повідомляється](#), що великий платник податків (ВПП), який не надає на запит контролюючого органу під час документальної перевірки стандартний аудиторський файл SAF-T UA, несе фінансову відповідальність за п. 121.2 ст. 121 ПКУ – як за неподання документів/інформації на запит (у «інших випадках» ст. 73 ПКУ) – штраф 1 МЗП (станом на 01.01 відповідного податкового (звітного) року) за кожний факт.

ТРАНСФЕРНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Зміна ОПФ німецького контрагента протягом 2025 року: ТЦ-звіт

ДПС в ІПК 412/ІПК/99-00-21-02-03 ІПК від 20.01.2026 роз'яснила наслідки для резидента, який у січні–квітні 2025 року здійснював операції з нерезидентом (Німеччина) у формі GmbH & Co.KG (є у Переліку ОПФ за постановою КМУ № 480), а з травня 2025 року нерезидент змінив ОПФ на GmbH & Co.KGaA & Co.KG (не включена до Переліку № 480).

Позиція органу (висновок):

- Для ТЦ (питання 1): операції з нерезидентом визнаються контрольованими за п.п. «г» п.п. 39.2.1.1 ПКУ лише у періоді, коли ОПФ нерезидента була включена до Переліку № 480 (тобто у наведених обставинах – січень–квітень 2025 року), за умови виконання вартісних критеріїв.
- Для «30% різниці» (питання 2): якщо за підсумками 2025 року обсяг операцій з цим нерезидентом не перевищить 10 000 000 грн, застосовуються вимоги п.п. 140.5.4 ПКУ до операцій у періоді, коли ОПФ нерезидента була у Переліку № 480 (тобто не «за весь 2025 рік», а за відповідний період).

КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)

Підстави для штрафу за непоказані показники у Звіті про КІК

ДПС у ІПК 340/ІПК/99-00-24-03-03 від 16.01.2026 розглянула питання про відповідальність контролюючої особи – фізособи-резидента за невідображення окремої інформації у Звіті про КІК у ситуації, коли скоригований прибуток КІК не включається до бази оподаткування за умовами п. 39-2.4 ПКУ.

Позиція органу: якщо скоригований прибуток КІК не включається до бази оподаткування контролюючої особи відповідно до п. 39-2.4 ст. 39-2 ПКУ, то підстави для притягнення до відповідальності за невідображення інформації, визначеної підпунктами «г», «е», «є», «ж» п.п. 39-2.5.3 (щодо наявних КІК), відсутні.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Рекомендації для компаній з віддаленими працівниками в інших країнах

Компаніям з персоналом, який працює дистанційно за кордоном, слід проактивно управляти ризиками виникнення постійного представництва в таких країнах.

Сучасна судова практика в Європі загалом підтримує гнучкість бізнесу у використанні дистанційної праці, за умов належного структурування. Ключове – уникати ситуацій, коли віддалений працівник перетворюється на “міні-філію” компанії у своїй країні. Якщо діяльність в іншій державі стає стратегічно важливою, доцільно формально оформити бізнес-присутність (філію або дочірню компанію) та виконувати локальні податкові вимоги, ніж намагатися приховати її під виглядом home-office – такі схеми все частіше оскаржуються податковими органами і можуть призвести до штрафів і донарахувань. Нижче наводимо деякі рекомендації з цього приводу.

1. Оцінюйте роль і функції кожного віддаленого співробітника. Якщо працівник виконує ключові бізнес-функції (продажі, керівництво, основні послуги) на території іншої країни, існує високий ризик утворення там постійного представництва. В такому разі варто розглянути альтернативи: офіційно оформити філію/представництво або окрему компанію, перерозподілити функції, або забезпечити, щоб угоди укладалися тільки з головного офісу. Якщо ж працівник надає допоміжні функції (наприклад, IT-підтримка, бек-офіс, аналітика) і не взаємодіє з місцевими клієнтами, ризик нижчий – але все одно контролюйте, щоб обсяг цієї діяльності не розростався.
2. Контрактуйте умови дистанційної роботи правильно. В трудовому договорі або політиці компанії бажано зазначити, що роботодавець базується в X країні, надає офіс/місце роботи там, а робота з дому в країні Y допускається на прохання працівника або з міркувань гнучкості. Важливо уникати формулювань, які б свідчили, що компанія вимагає від працівника працювати саме з дому за кордоном. Чітко пропишіть, що робота з дому – це вибір/привілей працівника, а при необхідності працівник готовий працювати з офісу компанії (чи координаційного центру) в країні базування. Такі формулювання допоможуть довести, що місце проживання працівника не знаходиться “в розпорядженні” компанії.
3. Уникайте фактичного “закріплення” чужого приміщення за компанією. Не слід платити працівнику окрему компенсацію за оренду житла/кімнати під офіс, не розміщуйте на його адресу свою вивіску чи сервери, не проводьте там систематичних зборів з клієнтами. Такі дії можуть розцінюватися як ознака, що компанія володіє чи орендує місце. Якщо виникає потреба у фізичному просторі (для зустрічей чи обладнання), краще розглянути коворкінг або тимчасові офісні рішення від імені

головного офісу, аби домашня адреса працівника не ставала офіційним осередком бізнесу.

4. Врахуйте агентський аспект. Навіть без матеріального офісу, регулярна комерційна діяльність працівника з країни (особливо укладання контрактів) може вважатися постійним представництвом через залежного агента. Тому:

- обмежте договірні повноваження віддалених співробітників. Наприклад, хай вони лише збирають замовлення, які затверджуються в головному офісі, або проводять консультації, але не підписують договорів.
- роз'ясніть в посадових інструкціях, що працівник діє не як уповноважений укладати угоди, а лише як представник для контакту/піару (якщо це відповідає реальності).
- якщо такий працівник все ж необхідний (наприклад, регіональний менеджер з продажу), розгляньте можливість найняти його через партнерську компанію або професійного роботодавця у тій країні.

5. Документуйте реальність. Якщо ви позиціонуєте дистанційну роботу як ініціативу працівника – збережіть відповідні заявки від нього, обґрунтування (наприклад, сімейні обставини), рішення керівництва про дозвіл work-from-anywhere, де зазначено, що компанія радше воліла б працівника в офісі, але йде назустріч. Також відстежуйте, які завдання виконує працівник у своїй країні: якщо це суто онлайн-робота на сервері компанії за кордоном, це один випадок; якщо він відвідує локальних клієнтів – зовсім інший. У випадку податкової перевірки вас попросять надати деталі, і наявність такої документації дуже допоможе довести вашу позицію.

Працевлаштування осіб з інвалідністю по-новому

З початком поточного року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права осіб з інвалідністю на працю».

Наслідком цього є суттєві зміни до Закону «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» зокрема щодо порядку обчислення нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю, санкцій за його невиконання, способу їх стягнення тощо.

Наразі норматив обчислюється не за рік, а щоквартально та становить:

- від 8 до 25 працівників за квартал – 1 робоче місце для особи з інвалідністю.
- понад 25 працівників за квартал – 4% середньооблікової чисельності штатних працівників за квартал.
- для закладів охорони здоров'я, реабілітаційних центрів, організацій, що займаються навчанням чи доглядом за особами з інвалідністю – 2%.

Адміністративно-господарські санкції вже не будуть нараховуватися. Натомість мають бути сплачені щоквартальні внески на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю.

Розмір внеску обчислюється платником самостійно, з показників кварталу, за який він сплачується, шляхом добутку 40 відсотків середньомісячної заробітної плати (винагороди) у відповідному календарному кварталі, розрахованої на одного працівника, на кількість місяців у кварталі та на різницю між встановленим нормативом робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю і

середньообліковою кількістю штатних працівників - осіб з інвалідністю за квартал, які працевлаштовані роботодавцем з урахуванням вимог щодо розміру оплати праці.

На період дії воєнного стану розмір внеску встановлений на рівні 50 відсотків.

Звертаємо увагу, що відтепер до нормативу зараховуються лише працівники, розмір оплати праці кожного з яких перевищує розмір мінімальної заробітної плати у розрахунку за повністю відпрацьований календарний місяць.

З 2026 року роботодавці звітують про виконання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю щоквартально разом із [Податковими розрахунками](#) та сплачують внесок протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання цієї звітності.

Варто ретельно перевіряти у Податкових розрахунках вірне зазначення кількості працюючих осіб з інвалідністю (рядок 102) для запобігання неузгодженості даних звітностей та додаткових нарахувань.

Адміністрування внеску та перевірки щодо правильності його нарахування, обчислення та сплати тимчасово віднесені до повноважень податкових органів.

У разі самотійного виявлення несплачених або несвоєчасно сплачених сум внеску платники зобов'язані обчислити та сплатити їх з нарахуванням пені (0,1 відсотка суми недоплати за кожний день прострочення).

Суми внеску, несвоєчасно нараховані та/або не сплачені у строки, встановлені цим Законом (недоїмка), стягуються з нарахуванням пені та із застосуванням штрафів.

Податковий орган надсилатиме роботодавцям вимогу про сплату недоїмки до Електронного кабінету платника в електронній формі, а тим, у яких кількість працівників становить від восьми до двадцяти п'яти (включно), - за їхнім вибором у паперовій формі.

Строк давності щодо нарахування, застосування та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені не застосовується.

Вимога про сплату недоїмки є виконавчим документом та виконується органами державної виконавчої служби у передбаченому законом порядку.

Щодо 2025 року: нарахування і сплата адміністративно-господарських санкцій підприємствами, які не забезпечили виконання нормативу у минулому році, здійснюється у порядку та за правилами, що були чинні до 01.01.2026.

СУДОВА ПРАКТИКА

Дії керівника юридичної особи з перевищенням повноважень. Ризики недійсності договорів.

Наприкінці минулого року на розгляд Великої Палати Верховного Суду передано справу про визнання договору недійсним через перевищення керівником своїх повноважень.

Договір від імені товариства підписаний його директором, який діяв на підставі статуту, про що прямо зазначено у договорі.

Спірний договір належав до значних правочинів. Надання попередньої згоди на його укладення віднесене статутом до виключної компетенції загальних зборів учасників.

Здійснивши розгляд цієї справи, Велика Палата відступила від раніше висловленої правової позиції у постанові від 13.03.2024 у справі № 757/23249/17 та дійшла висновку, що посилання в договорі на те, що особа діє на підставі статуту, не можна беззастережно ототожнювати з тим, що третя особа – контрагент ознайомилася зі статутом.

ВП ВС також зробила низку наступних важливих висновків:

- під час вирішення спорів про визнання правочинів недійсними з підстав перевищення повноважень органом або особою, яка відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступає від її імені, необхідним є встановлення обставин щодо добросовісності/недобросовісності поведінки третьої особи.
- предметом доказування має бути обставина стосовно того, чи знала третя особа про відсутність в органу юридичної особи необхідного обсягу повноважень або, проявивши розумну обачність, повинна була знати про це. Обов'язок доведення цих обставин покладається на юридичну особу.
- ознайомлення контрагента юридичної особи з інформацією з Єдиного державного реєстру про цю юридичну особу, зокрема стосовно обсягу повноважень директора, можна вважати проявом розумної обачності та добросовісності в контексті з'ясування повноважень керівника юридичної особи на представництво її інтересів.
- питання про те, чи слід вважати особу такою, що знала чи мала знати про перешкоди законному укладенню договору, вирішує суд у конкретній справі залежно від її обставин.

Також ВП ВС уточнила свої висновки, викладені у постанові від 13 березня 2024 року у справі № 757/23249/17, зазначивши, що норми законодавства, які регламентують правовідносини представництва (глава 17 ЦК України), не поширюються на регулювання діяльності органів управління юридичної особи.

Не будучи особою (суб'єктом) цивільного права та не будучи наділеним цивільною дієздатністю, виконавчий орган юридичної особи не може вчиняти дії, які в цивільному праві визначаються як правочини, тобто бути стороною такого правочину. Натомість учасником правочину виступає юридична особа, що наділена цивільною дієздатністю.

Повний текст постанови Великої Палати Верховного Суду від 3 грудня 2025 року у справі № 914/768/22 доступний за посиланням:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/133212583>

КОНТАКТИ

КЛІЄНТСЬКИЙ СЕРВІС

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

ПОДАТКИ ТА ОБЛІК

sergii.kucherenko@keynas.com

ПРАВО

maksim.zhukov@keynas.com

ТЦ

svitlana.matuzova@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 298

+ 38 (067) 501 28 28

+ 38 (044) 299 95 06

+ 38 (044) 299 96 06

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com